

Sak 38/2024: Skifte av TF enkeltmedlemmer i en funksjonsperiode, jf. Tanaforskriftens §6,
Unntatt off., jf. Offentlighetsloven §14. Fritatt etter TF møtes behandling 4. april 2024.

Skifte av enkeltmedlemmer i Tanavassdragets fiskeforvaltning.

Innledning

Krav fra Laksebreveierne i Sirma & omegn, og fra Årsmøtet i Karasjok sonen

Det er innkommet skriftlig krav om skifte av tre TF-medlemmer fra Laksebreveiere i Sirma og omegn. Krav om skifte gjelder medlemmene Benn Larsen, Rune Aslaksen og Oskar Trosten. Videre har Årsmøtet i Karasjok sonen 7.3.24 fremsatt mistillit til Benn Larsen og Rune Aslaksen, jf. egne vedlegg.

I forbindelse med at Fellesmøtet for Tanavassdraget fiskeforvaltning (TF) skal holdes på nytt i april, har TF vurdert at det foreligger «særlige grunner» for å bytte ut enkelte av TFs medlemmer, jf. tanaforskriften § 6. Det er TF som avgjør om det foreligger slike særlige grunner. Fellesmøtet må ta hensyn til dette ved valget av medlemmer. Hensikten er å få et velfungerende TF som kan arbeide for å løse de oppgavene som TF er satt til å løse etter Tanaforskriften 2011.

Saksfremstilling:

Ved møtet i Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) 29. februar ble det konstatert at TFs drift har vært hindret i nesten et halvt år, pga. interne - og eksterne faktorer som har påvirket forvaltningens drift på en særlig negativ måte.

Etter snart 6 måneder med nytt TF styre, skal laksebreveierne i Tanavassdraget møtes for 3. gang i slutten av april måned, hvor valg av fem medlemmer til TF er på agendaen. Tana kommunes igangsetting av omvalg av medlemmer mindre enn to måneder etter oppnevning i oktober 2023, og de senere vedtak, bidrar på ingen måte til å sikre bedre drift, verken for TF organet eller for TFs administrasjon. Vedtaket ble også gjort på manglende grunnlag, ettersom de nyvalgte - og ny oppnevnte medlemmene til TF inkl. lederen, ikke har fått arbeidsro og anledning til å utøve de arbeidsoppgaver vervet krever i forvaltningsarbeidet på norsk side av Tanavassdraget.

Valg til Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) reguleres av Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget, Finnmark (Tanaforskriften) § 6. Bestemmelsens tre første ledd lyder følgende:

«Et lokalt fiskeforvaltningsorgan, Tanavassdragets fiskeforvaltning, skal ha ansvar for å forvalte fisken og fisket i vassdraget, herunder organisering av fisket og salg av fiskekort, overvåking av fiskebestandene, oppsyn med fisket, fangstrapportering og informasjon.

Tanavassdragets fiskeforvaltning skal ha ni medlemmer med personlige stedfortredere. De fiskeberettigede etter § 3 velger fem av medlemmene på fellesmøtet, jf. § 8. Kommunestyrene i Tana og Karasjok oppnevner to medlemmer hver med personlige stedfortredere blant personer med rett til stangfiske, som ikke har rettigheter etter § 3.

Medlemmene skal oppnevnes innen utgangen av november i valgåret. Enkeltmedlemmer, og stedfortredere, kan skiftes ut i funksjonsperioden når det foreligger særlige grunner. Med særlige

grunner menes personlige forhold, som sykdom, flytting, sterke familiære hensyn og lignende, eller vesentlig mislighold av vervets oppgaver. Tanavassdragets fiskeforvaltning avgjør om særlige grunner foreligger.»

Etter § 6 tredje ledd kan enkeltmedlemmer «skiftes ut i funksjonsperioden når det foreligger særlige grunner». Ordlyden «særlige grunner» taler for at forskriften skal tolkes strengt. Det kreves således tungtveiende grunner før utskifting av medlemmer, kan skje. Det vises til vedlagte brev fra Miljøverndepartementet med tolkning om hva som anses «særlige grunner» og prosess, jf. brev av henholdsvis 9. juli 2013 og 5. desember 2012, ref. 12/4408.

Etter ordlyden i Tanaforskriften § 6 tredje ledd siste punktum er det Tanavassdragets fiskeforvaltning som «avgjør om særlige grunner foreligger». Samme tolkning fremkommer i Miljøverndepartementets brev av 9. juli 2013 til Tana kommune hvor det hitsettes:

«TF har ansvar for å innkalle til fellesmøte når det etter TFs vurdering foreligger 'særlige grunner' som tilsier utskifting av representanter for laksebreveierne.»

Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) ga i august 2012 en utfyllende presisering av § 6 i Tanaforskrift av 4. februar 2011 til Laksebreveierne i Tanavassdraget, og tilsvarende presisering til TF i desember 2012, sitat:

«En ytterligere utdyping vil etter departementets syn være at det kun bør være anledning til å skifte ut medlemmer i funksjonsperioden på 4 år i særtilfeller. Forarbeidene til forskriften, det vil her si ordlyden i Tanautvalgets rapport, tilsier en tilbakeholdenhet med utskifting av medlemmer. Det er viktig med kontinuitet for beslutningsdyktigheten og kvaliteten av arbeidet i forvaltningsorganet, noe som betyr at medlemmer kun 'kan byttes ut dersom særlige grunner tilsier det'. Funksjonstiden er satt like lang som kommunevalgperioden, og følger denne. Medlemmene bør som utgangspunkt sitte denne perioden. 'Særlige grunner' kan tenkes å være særlige personlige forhold, som sykdom, personlig uegnethet, sterke familiære hensyn, mangelfull innsats og lignende, som må 'tilsi' utskifting i funksjonsperioden.»

Kravet til «særlige grunner» for å bytte ut enkelte medlemmer i TF er oppfylt

På nåværende tidspunkt foreligger det slike «særlige grunner» for å bytte ut Benn Larsen, Rune Aslaksen og Oskar Trosten. I det følgende redegjøres for hvilke momenter som ligger til grunn for denne vurderingen.

De navngitte medlemmene har over tid bidratt til et høyt konfliktnivå i forvaltningen; de har aktivt motarbeidet muligheten til å forvalte Tanavassdraget og har misligholdt sine plikter om å samarbeide om forvaltningen.

Det er lite hensiktsmessig at TF skal forvaltes videre med den sammensetningen av TF-medlemmer som nå er i organet.

Det som nå er viktig er å få til en normal drift og forvaltning av TF innenfor de rammer vi er tildelt av departementet, og at den vurderingen TF nå gjør om å bytte ut de nevnte medlemmene bidrar til at konflikten kan avsluttes. TF har i praksis vært forhindret fra normal drift det siste halvåret, årsaken er handlingene og opptreden til de tre nevnte medlemmene.

Nærmere om sakens bakgrunn

Etter kommunevalgene i september 2023, og fellesmøtet for laksebreveierne i oktober 2023, har det vært sammenhengende uryddige driftsforhold for TF, samt TFs administrasjon. Nedenfor redegjøres det for bakgrunnen for at det er nødvendig å fremme forslaget om å skifte ut enkeltmedlemmer i TF.

Det presiseres at hver enkelt grunn i seg selv ikke nødvendigvis alene oppfyller kravet om at det må foreligge «særlige grunner», men at det er den *samlede* opptreden, herunder høyt konfliktnivå og lite villighet til samarbeid som igjen har lammet all forvaltning av elva og organisasjonen.

- 1) Valgte medlemmer av en organisasjon med ansatte er arbeidsgivere. TF skal forholde seg til reglene i arbeidsmiljøloven. Vinteren 2023 var en TF ansatt sykemeldt. Våren 2024 ble stillingen utlyst, uten at arbeidstaker var involvert, eller hadde sagt opp. Som kontaktperson var oppgitt Benn Larsen. Å lyse ut en stilling til en ansatt er selvsagt grovt sjikanerende, men også et alvorlig brudd på arbeidsmiljølovens § 15-7. Det hjelper lite at videre utlysning ble stoppet, etter at de øvrige medlemmer av TF krevde det. Denne handlinga er et grovt mislighold av rolle og myndighet i TF.
- 2) Konstitueringsmøtet den 17. november 2023, til TFs fjerde driftsperiode mislyktes. Laksebreveiernes fem medlemmer, aksepterte ikke de kommunale medlemmenes oppnevning av Sverre Kimo Pedersen til TF leder for to år. Laksebreveierne forlot møtet, uten å oppnevne ny nestleder til TF fra garnrettighetshaverne for to år. Medlemmene skal oppnevnes innen utgangen av november i valgåret, jf. Tanaforskriftens § 6 tredje ledd.
- 3) Fellesmøtet ble gjennomført den 28. oktober 2023. I etterkant av møtet, mottok TF klage på gjennomføringen av valget av medlemmer til TF for perioden 2023–2027. Begge møtelederne var inhabile da nye TF-medlemmer for perioden 2023–2027 ble valgt. TF innhentet juridisk vurdering. Den juridiske vurderingen la til grunn at tanaforskriften må fortolkes slik at kravet om habilitet også gjelder for møteleder ved fellesmøtet. På denne bakgrunn konkluderes det med at valget av TF- medlemmer for perioden 2023–2027 er ugyldig.
- 4) TF innkalte til ekstraordinært fellesmøte for laksebreveierne 6. januar 2024 i Karasjok.
- 5) 8. desember 2023 avholdt det gamle styret i fra TF 2019-2023 møte, selv om funksjonstiden for de 4 kommunale medlemmene, var over etter kommunevalgene 11. september 2023. Å opptre som ledere tross at valgperioden var over er i seg selv alvorlig.
- 6) 29. desember 2023 stevnet TF-medlemmer fra 2019–2023, en enkeltperson i TFs administrasjon for Indre- og Østre Finnmark tingrett, mot at det var innkalt til ekstraordinært fellesmøte 6. januar. Påstanden var valgmøtet tilbakekalles, og at arbeidstaker dømmes til å dekke Tanavassdragets fiskeforvaltning sine sakskostnader for tingretten.
Isolert sett er denne handlingen ved stevning grunnlag for å hevde at Benn Larsen, Rune Aslaksen og Oskar Trosten (inkl. de fire andre personene som var bak stevningen), har grovt misligholdt sine verv i TF.

- 7) Ved kjennelse 5. januar 2024 fra Indre- og Østre Finnmark tingrett, ble begjæringen ikke tatt til følge. Det ekstraordinære fellesmøtet 6. januar ble avholdt.
- 8) Ved kjennelse om sakskostnader 26.01.2024 i Sis- ja Nuorta-Finnmarkku diggegoddi - Indre og Østre Finnmark tingrett i sak 23-195563TVI-TIOF/TTAN, ble dem som hadde gått til søksmål, inkludert Benn Larsen, Runa Aslaksen og Oskar Trosten, pålagt å betale saksomkostninger.
- 9) Ved TF-møtet 25. januar foreslo Rune Aslaksen at TF behandler ny sak. Aslaksen foreslo at på TF meddeler Sis- ja Nuorta - Finnmarkku diggegoddi / Indre og Østre Finnmark tingrett at TF overtar saksomkostningen for denne saken i sin helhet. Dette gjelder også kostnaden sittende TF har til sin advokat. Ved møtet ble det reist tvil om lovlighet ved gjennomføring av sak fra Rune Aslaksen, pga. inhabilitet blant 4 av 9 møtende medlemmer, og ukjente rettsomkostninger. Saken ble avvist av møtets mindretall.
- 10) Ved behandling av to klagesaker, i sak 12/2024 vedr. valg av nestleder i TF, den 25. januar, la direktøren frem innstilling, om hvordan fordeling av leder - og nestledervervene er praktisert siden opprettelsen i 2011 til kommunevalgene høsten 2023. Ved drøfting av saken la Rune Aslaksen frem skriftlig forslag, med at klagen ikke tas til følge av følgende grunner med følgende punkt 1;

«TF direktøren har høsten 2023 diktet opp at det er en slags rullering i hvor leder og nestleder geografisk skal komme fra. Denne rulleringen er ikke hjemlet i verken Tanaforskriften eller i TF sine vedtekter. Denne rulleringen er heller ikke vedtatt av TF tidligere. TF er dermed ikke bundet av denne oppdiktede rulleringen».

Ved TF-møte 29. februar ble det lagt frem protokolltilførsel fra Sverre Kimo Pedersen, Jan Idar Somby, Kjell Olav Guttorm, Mona B. Kemi og Kjellfrid Kjølås til TF sak 12/2024 24. januar, vedr. Rune Aslaksens skriftlige fremlegg punkt 1.

Rune Aslaksens argumentasjonsform her med å tilegge TF- direktøren uriktige hensikter? villedet han TF-organet i innarbeidet fordeling av lederduoen i hver TF-periode siden oppstarten i 2011. Dette er en lite heldig måte å opptre overfor ansatte i TF.

- 11) Tana kommunestyre vedtok 15.02.2024, at et medlem fra Tana kommune i Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) skal skiftes ut. Hjemmel etter særforbudsord til å bytte ut TF-medlemmer i en funksjonsperiode, er imidlertid tillagt TF, og ikke kommunene. Tana kommune har nemlig ikke drøftet mulig bytte av medlem med Tanavassdragets fiskeforvaltning, og om det foreligger særlige saklige grunner for å bytte ut Sverre Kimo Pedersen som TF-medlem i inneværende funksjonsperiode.
- 12) Ved behandlingen av politisk sak 11/2024 Oppfølging av kommunestyrevedtak – Omvalg av representanter til Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) 2023-2027, ble det varslet om lovlighetsklage. Tre kommunestyremedlemmer leverte inn lovlighetsklage 19.02.2024 vedr. politisk sak, Oppfølging av kommunestyrevedtak – Omvalg av representanter til Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) 2023 -2027.

- 13) TF-leder sendte 22. februar ut innkalling til TF-møte ved intern gruppe-e-post, med saker om Hjemmel og vilkår for å bytte ut TF-medlemmer i en funksjonsperiode og behandling av klager til TFs utsettelse av ekstraordinært fellesmøte for laksebreveierne, som de viktigste sakene. Rune Aslaksen videresendte intern TF gruppe-e-post, samme dag til person utenfor TF.
- 14) Ved brev av 27.02.2024 fra Tana kommune ved kommunedirektøren om behandling av lovlighetsklage - Kommunestyrets vedtak i sak 11/2024. Lovlighetsklagen vil bli behandlet i Tana kommunestyre den 23. mai 2024. I lovlighetsklagen henstilles det til at vedtaket ikke blir iverksatt før etter lovlighetskontrollen er behandlet. Kommunedirektørens tilråding til saken at iverksettelsen av vedtak utsettes grunnet særlige grunner. Særlige grunner er vurdert med hensyn til at denne saken involverer en fortolkning av både Tanaloven, kommuneloven og departementets tilråding til valgsaker.
- 15) Etter Tana kommunestyrets vedtak 15.02.2024 i sak 11/2024, har Rune Aslaksen, Benn Larsen og Oskar Trosten flere ganger krevd at TF konstituerer seg på nytt. Aslaksen og Larsen skriver ved e-poster 22.02., 28.02. og 29.02., *Aslaksen sitat; «TF skal konstituere seg, og etter dette er Sverre ferdig som leder i TF». Videre om; «vil minne om at Sverre K. Pedersen ikke har stemmerett på TF møtet 29. februar». Larsen skriver sitat; «Der erstatter Odd Erik Solbakk sittende leder Sverre Kimo Pedersen som ikke har anledning til å utøve stemmerett».*
- Oskar Trosten deltok på Tana kommunestyremøte 15. februar, og stemte for å bytte ut Kimo Pedersen som TF medlem. Trosten visste at TF ikke har behandlet et mulig skifte av et TF-medlem, slik Tanaforskriften § 6 tredje ledd forutsetter og hjemler TF til å gjøre vedtak i.
- De tre medlemmene har aktivt jobbet for at nåværende TF leder skal skiftes ut av TF organet, uten at TF har gjort vedtak om det. En slik arbeidsform ansees å være oppvigleri og handling direkte i strid med Tanaforskriften – TF organets hjemmel, Forvaltningsloven og Arbeidsmiljøloven.
- 16) Ved e-post 27.02. fremsetter Oskar Trosten påstander og trusler, sitat; *«minner direktøren om at han er ansatt i TF, og han bør være klar over hvor hans lojalitet bør ligge. Å sette opp klagesaker uten klagen, avsender og tilbakeholde dokumenter til saker som behandles i TF og eller tilbakeholde dokumenter som direktøren ikke liker er frekt, illojalt og kan ikke tolereres i TF».*
- 17) På TFs møtedag 29. februar meldte både Rune Aslaksen, Benn Larsen, Oskar Trosten og tre stedfortredere forfall. TF-møtet ble avholdt.
- 18) På tross av brev 27.02.2024 fra Tana kommune, om prosessen med saksbehandling av lovlighetsklagen til TF sak 11/2024, med tidsforløpet her, krever Benn Larsen m.fl. den 4. mars, sitat; *«at TF-leder omgående innkaller til nytt TF-møte hvor konstituering settes opp på sakslista».*

19) Den 5. mars innkalte nestleder Rune Aslaksen til nytt konstitueringsmøte 14. mars i Karasjok. Møtet er ulovlig innkalt, jf. p 14 her. Da saken ikke er endelig avgjort, foreligger det ikke noe formell saksutskrift fra Tana kommune om evt. bytte av valgte medlemmer.

20) Til TF-møtet 21. mars møtte de navngitte opp, selv om de var godt informert om at de er part i saken (ved utsendelsen av saksmappa av 15.03. pr epost). Det gjorde det umulig å få realitetsbehandlet klagesakene, med fremleggelse av saksfremstilling og innstilling til vedtak. I tillegg til dette hadde Aslaksen et språkbruk under møtet, som er uverdlig og nedverdiggende å bruke i et forvaltingsorgan.

Etter tanaforskriftens § 6 tredje ledd siste setning er det Tanavassdragets fiskeforvaltning som avgjør om særlige grunner foreligger og besitter rettslig kompetanse å bytte ut enkeltmedlemmer i TF i en funksjonsperiode.

TF er et selvstendig forvaltningsorgan, hjemlet direkte i Lov og særforordning om forvaltning av Tanavassdraget. Ved sine handlinger har Larsen, Aslaksen og Trosten, medvirket til å motarbeide TFs forskriftshjemmel og lovgrunnlag. De har argumentert sterkt for at en part (Tana kommune) har rett til å bytte ut et TF-medlem i en funksjonsperiode, uten å konferere saken med TF. Dette er i direkte motstrid til tanaforskriftens hjemmel her, og vurderes å være en uakseptabel handling. Det presiseres her ettertrykkelig at TFs medlemmer er pliktig til enhver tid å innrette seg etter eget organs hjemmelsgrunnlag.

Dette kommer i tillegg til hvordan de tre medlemmene har handlet overfor andre medlemmer og ansatte i TF. Deres handlemåte er problematisk opp mot de krav som Arbeidsmiljøloven stiller, og er uforenlig for hvordan Tanavassdragets fiskeforvaltning skal opptre internt og eksternt.

Den interne uenigheten og vedvarende konfliktlinje blant TF medlemmer fra Tana, har gått ut over TFs drift siden november 2023, og har også påvirket andre TF-medlemmenes virke i perioden. Dette har resultert i at TF nå består av åtte medlemmer, etter at et valgt medlem fra Karasjok trakk seg i slutten av januar. For 3 uker siden sendte også stedfortrederen oppsigelse med begrunnelse;

«Jeg skriver for formelt si opp mitt styreverv i TF. Etter nøye vurdering og refleksjon har jeg kommet til den beslutningen at det er best for meg å trekke meg fra styret umiddelbart på grunn av gjentatte uenigheter som har oppstått».

Det ekstraordinære fellesmøtet for laksebreveierne 6. januar, bestemte at det skal innkalles til nytt ekstraordinært fellesmøte innen 1. mai. TF har ved møte 29. februar fastsatt at det andre ekstraordinære fellesmøte for laksebreveierne i år avholdes i Karasjok den 27. april.

Innstilling til vedtak:

Tanavassdragets fiskeforvaltning gjør ved møte 04. april 2024 vedtak om at Benn Larsen, Rune Aslaksen og Oskar Trosten byttes ut som TF medlemmer, med umiddelbar virkning. Vedtaket hjemles i Tanaforskriftens § 6 tredje ledd.

TF har gjort grundige vurderinger om at det foreligger særlige grunner for å bytte ut de tre nevnte medlemmer. Enkelte handlinger er i seg selv å anse som meget alvorlige brudd på lover og Tanaforskriften viser særlig til punktene 1-6, 15-16, 18 - 20. Det er likevel den *samlede* opptreden og kumulerende virkning på TFs virke, blant annet med et høyt konfliktnivå og lite villighet til samarbeid, som medfører til at det nå foreligger særlige grunner til å bytte ut tre medlemmer. TF har i praksis vært forhindret fra normal drift det siste halvåret, grunnet handlingene til de tre nevnte medlemmene.

Etter dette er TF nå forsinket i arbeidet i ny driftsperiode. Det som nå er viktig er å få til en normal drift og forvaltning av TF, innenfor de rammer vi er tildelt av departementet.

TFs vedtak på at Larsen, Aslaksen og Trosten ikke er valgbare som TF medlemmer, gjøres gjeldende for resten av inneværende funksjonsperiode, frem til fellesmøtet for laksebreveierne med valg høsten 2027.

TFs vedtak ved sak 38/2024 om å skifte ut tre medlemmer nå, er bindende for det ekstraordinære fellesmøtet for laksebreveierne 27. april 2024.